

מוחלט בין ישראל והערבים, ושעל כן כל אויבי הערבים הם ירידינו הטיביעים — הוא איפוא רעיון יסוד של המדיניות הציונית הישראלית. היא נולדה עם הרעיון עצמו במוחו של הרצל, והיא היתה אבן הפינה הבלתי-משנתנה כתפיסתו של דויד בן-גוריון, שהיה גם מבחינה זו „אדריכל-המדינה“.

בן-גוריון לא טרח מעולם להסתיר את סלידתו מפני כל דבר ערבי, המשתקפת היטב בתיאור היום הראשון שלו בארץ. הוא גם לא הסתיר את פחדו מפני הלאומיות הערבית המתעוררת — לאומיות שבה ראה אויבת-בנפש. מכאן הציוני המוחלט שהנחיל בן-גוריון לתלמידיו: שעל ישי ראל לקיים בכל מחיר ברית עם מעצמה מערבית נגד הערבים. תחילה היתה זאת בריטניה, אחר-כך לזמנא זמנא צרפת, ולבסוף ארצות-הברית. מיצער-סיני של 1956 היתה הביטוי המובהק ביותר של ראייה זו.

רעיון ברית-הפריפריה הוא פן אחד של תפיסה זו.

בצידו היה קיים רעיון שני, הנובע מאותה התפיסה. זהו הרעיון של „ברית המיעוטים“. רעיון זה יוצר מעין „פריפריה פנימית“. הוא מבוסס על הנחה כי „הערבים“ שהם אויבנו-לנצח, הם בעצמם ערבים מוסלמים-סונים (כמו הפלסטינים), ושעל כן יש שותפות טיבעית בין כל הגורמים המרחביים שאינם ערבים (הכורדים, למשל), או שאינם מוסלמים (כמו המארונים בלבנון והקופטים במצרים) או שאינם סונים (כמו השיעים והעלאוויים בעיראק ובסוריה).

תפיסה זו מתאימה לעיקרון האימפריאליסטי הנושן של „הפרד ומשול“, ואבותיה הרחוקים היו הצרפתים. כימי שילטונם הקולוניאלי בסוריה ובלבנון.

ישראלים מתוחכמים — כמו אבא אבן, בשעתו — יצאו וחיטבו כי „בי-עצמם“ הערבים-המוסלמים-הסונים הם מיעוט במיזרח התיכון, ושעל-כך יש ראל ובעלי-בריתה הטיביעים הסיים הרוב.

על קרקע זו צמחו הרעיון של יגאל אלון להקים מדינה דרוזית לצד ישראל; הרעיון להעניק הסיוע הישראלי למרד של מוצטפה אל-כרואני הכורדי בעיראק, וגם השותפות עם הפי-לאנגות המארוניות, שהביאה למילחמת-הלבנון.

(הרצל) וכלה ביחס של כבוד (ז'בוטינסקי), החל במצפון רע ובפחד (משה דיין) וכלה בשיקולים פרגמטיים (מקס נורדאו), אך המסקנה היתה ש' וזה, ולא השתנתה.

בסיפרו מדינת היהודים, שאפשר לראות בו את ראשית הציונות המדינית, חזה בנימין זאב הרצל: „למען אירופה היינו מהווים שם (בפ' לשתינה) קטע של החומה מול אסיה, היינו ממלי-אים שם תפקיד חילה-חלוץ של התרבות נגד ה' ברבריות“.

משמע: הברברים הם האסיתאים בכ' לל, והערבים בפרט.

יורשו של הרצל, מקס נורדאו, היה איש הריי-אל-פוליטיקה, כאשר קמה התנועה הלאומית הע' רבית, בראשית המאה, היה על הציונים לבחור בין שתי אפשרויות: לתמוך בערבים המתמרדים נגד השילטון התורכי, או לתמוך בשילטון התורכי נגד האוכלוסיה הערבית.

בנאומו לפני הקונגרס הציוני השביעי, שהת-כנס בבאזל ב-1905, אמר נורדאו, נשיא התנועה הציונית אחרי מות הרצל: „התנועה שהקיפה חלק גדול מן העם הערבי עשויה בנקל לקבל כיוון, שיגרום צרות גם בפלשתינה...ממשלת תורכיה אולי תראה את עצמה אנוסה להגן בנשק על שילטונה בפלשתינה ובסוריה, נגד הנתונים (העי-רביים) שלה...במצבי-דברים זה עשוי להתקבל על ליבה של תורכיה כי חשוב מאוד בשבילה שיי-מצא תחת ידה בפלשתינה ובסוריה עם רביאוכי-לוסין, וזמארוגן יפה, אשר עם כל הוקרתו את זכויות התושבים (הערביים) שהיו בארץ עוד לפי-ניו, יתנגד לכל פגיעה בשילטונו של הסולטאן, ואדרבה, יגן עליו בכל כוחו“.

משמע: היהודים יעזרו לסולטאן התרי-רכי לבלום את תנועת-השיחרור הערי-בית.

וכעבור ארבע שנים, בקונגרס הציוני בהאמ' ברג, אמר זאת נורדאו בצורה בוטה עוד יותר: „מפתחות הבית, שהציונים רוצים לעשותו לביתם הלאומי, נתונים בידי הממשלה התורכית. לכן טיי-בעי הדבר שכל מאמצינו מופנים לעבר תורכיה, כמו מחטי-המצפן כלפי הקוטב המגנטי“.

בעיני הרצל היו הערבים אבקיארם, ובעיני נורדאו אוביקט. זיבוטינסקי התייחס אליהם בכבוד.

במאמרו העקרוני על קיר הברזל, שנכתב בראשית שנות ה-20, דיבר זאב ז'בוטינסקי על הערבים הפלסטיניים כעל עם נפרד, והסביר את הכעיה בצורה פשוטה והגיונית: שום עם של ילידים לא הסכים מעולם בלא-קרב להתנחלותם של נחלים לבנים בארצו. אנהנו נחללים לבנים. לכן יתנגד לנו העם הערבי בפלסטין בכוח הנשק, ורק מי שבו לערבים יכול לחשוב אחרת. (ומכאן המסקנה: על הציונים להקים „קיר ברזל“ מול ההתנגדות הפלסטינית הבלתי-נמנעת).

ואילו משה דיין הביע כעבור דור רעיון דומה, אחרי שכבר קמה המדינה החדשה. בנאומו החשוב ביותר בחייו, על קבר רועי רוטברג שנהרג על גבול רצועת-עזה, אמר דיין, באחד במאי 1956: „אלינא נטיח היום האשמות אל הרוצחים. מה לנו כי נטען על שינאתם אלינו? שמונה שנים הינם יושבים במחנות-הפליטים אשר בעזה, ולמול עיי-גיהם אנו הופכים לנו לנחלה את הארמה והכפרים בהם ישבו הם ואבותיהם...דורי-התנחלות אנו, וכלי קובע-הפלדה ולועי-התותח לא נוכל לטעת עץ ולבנות בית“.

אל נירטע מלראות את המשטמה המלכה והממלחה חיי מאות אלפים ערבים, היושבים סביבנו. אל נסב את עינינו, פן תיחלש דינו. זו גזירת-דורנו, זו בריית-חינו — להיות נכונים וחמושים, חזקים ונוקשים — או כי תישמט ההרב מאגרופנו, ויכרתו חיינו“.

מי שמאמין בפסיכולוגיה קולקטיבית ובתת-מודע לאומי יבול להעלות על דעו-תו כי כל הגישות השונות האלה, המוד-בילות לאותה המסקנה עצמה, נובעות ממצפון רע.

באופן תת-הכרתי (ובמיקרה של ז'בוטינסקי וריין: באופן הכרתי) חשו כל הציונים כפי שחש מקס נורדאו, כאשר רץ אל הרצל וקרא בהת-רגשות: „לא ידעתי זאת — הרי אנו עושים עי-וול!“

עשיית צדק ליהודים היתה כרוכה בעשיית איצדק חמור לפלסטינים — ואיש מן המנהיגים הציוניים לא היה מסוגל להתמרד עם עובדה זו. את הרגשת-האשמה המודחקת תיר-גמו המנהיגים הציוניים למסקנה מוד-דעת: הערבים לא ישלימו לעולם עם קיומנו. המלחמה בינינו היא ניצחית.

כל המיעוטים במרחב — התאחדו!

תפיסה הזאת — שהעולם הערבי הוא אויב טיבעי ובלתי-נמנע, שיש ניגוד קיומי

האיית-אללה חומייני (במרכז) חזרה אל השאה?

הנשיא סאדאת (עם אשתו ג'יהאן, בגין ורוזלין קארטר) חזרה אל פרעה?

כאשר פיטפט בהיסחיה-דעת על אספקת נשק יש-רלי לאתיופיה).

אך מאלפים ביותר היחסים בין ישראל ואיראן. כימי השאה, היתה זאת ברית הרוקה — מדינית, כלכלית וביטחונית.

בטהראן היה קיום בניין שכל נהג-מוד-נית הכיר אותו כ„שגרירות ישראל“, אף שלא הופיע ברישומי השגרירות.

ישראלים כמו לובה אליאב הקימו באיראן חב' לייפיתות, ישראלים כמו יעקב נימרודי הקימו את המיטרה החשאית של השאה, סאוואק, נפט איראני זרם בצניורה-נפט אילת-אשקלון, והשאה עצמו היה שותף במיפעל.

כל זה נמוג כליילה כאשר נמלט השאה, והי-איית-אללה הזועתי בא במקומו והשליט מיישטר של שינאה וטרו. לדבריו, ישראל היא בת-השטן. מחיקת ישראל מעל פני המפה היא חובה קרושה למאמיניו. הערבים הם אחים באיסלאם, ואילו הרי-הודים הם מקולל-אללה.

והנה מסתבר כי מאחורי החזית האי-מתנית הזאת של שינאה נקשרו בשקט יחסים חדישים, וישראלים פעלו במתור-כים ובמקשרים בין ארצות-הברית וחי-סירי האיית-אללה.

הגיאוגרפיה ניצחה את האידיאולוגיה.

האויב הניצחי: הערבים

במדיניות של הפריפריה טמון גרעין, שי-אין חושבים עליו מפני שהוא, כאילו, מוכן מאליו.

עצם קיומה של מדיניות זו מבוססת על הנחת-יסוד שהיא בבחינת מושכלי-ראשון: שבין ישראל והעולם הערבי נטושה מילחמת-ניצח, איבה מהותית שאינה ניתנת לשינוי.

ואכן, רעיון זה עובר כחטי-השני את המדיניות הציונית הישראלית, מאז היום הראשון ועד עצם היום הזה. משלבים שונים ואצל אנשים שונים הוא נבע ממקורות שונים — החל בהתנשאות ובזילזול

• ביום שובו לאיראן, בתוך המון מעריציו, שהסירו מראשו את המיצנפת מרוב התרגשות.

(המשך מעמוד 11)

ישראל חיפשה בעלות-ברית נגד העי-רבים, והיא מצאה אותם בשלוש מדי-נות אלה.

מאדקס ואללה אינם מכריעים

יחסים של ישראל עם שלוש מדינות-הפי-ריפריה היו מעניינים תמיד, דווקא משום שהנסתר היה תמיד רב בהם מן הגלוי. בין תורכיה וישראל אין יחסים דיפולומטיים מלאים. תורכיה מתנערת בגלוי מכל יחסים עם ישראל.

אך היחסים בין שתי המדינות מבוי-ססים על בסיס איתן של שיתוף-פעולה.

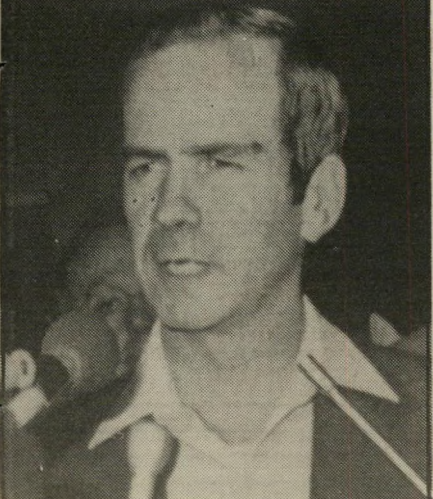
גם עלייתה של המקורנות (הפונרמנטליזם) האיסלאמית אינה מיימת כיום על יחסים אלה. היחסים אם אתיופיה מעניינים עוד יותר. כשי-נים הראשונות של המדינה התפתחו יחסים הדור-קיים ביותר בין ישראל ובין מלך-המלכים („נגוס גנוסטי“) של אתיופיה, היילה סלאסי. ישראלים לימדו כאוניברסיטה של אדיס-אבבה, ניהלו שם עסקים נרחבים, רקמו יחסים ביטחוניים. בין שתי המדינות היתה קיימת ידידות גלויה.

מכיוון שאדיס-אבבה הפכה גם בית האירגון-לאחרות-אפריקה, עזרו יחסים אלה לישראל לחד-דור למדינות רבות בייבשת השחורה — מין פריפריה של הפריפריה. המאמץ הישראלי הגדול בשנות ה-50 וה-60 להתקשר עם המדינות החד-חרות היה מבוסס גם הוא על איבת העמים הכרי-שיים לערבים. שהיו כמשך מאות בשנים סוחריי-עבדים, הברית עם המדינות השחורות היתה מעין-חגורת-ביטחון שניה.

בינתיים פולק מיישטרו של מלך-המדי-לבים, ובאתיופיה התבססה דיקטטורה מארכסיסטית. האמריקאים זנחו אותה ועברו במלחמת אתיופיה-הסומאלי לצד השני, אולם באורח-פלא נשארו היחסים בין ישראל ואתיופיה על כנם, אם כי בי-צורה שקטה יותר. (משה דיין גרם בשעתו לשערוריה בינלאומית,

עזרים ניר עוגה תוצרת ישראל

רוברט מק-פארלן תנ"ך בחתימת הנשיא